

Roma Pilitsidis
przestrzenie równoległe

Roma Pilitsidis
przestrzenie równoległe

 Galeria Sztuki w Legnicy

Romy widzenie świata

dwa kwadraty
jakby świat został wpisany
w dwuwymiarową przestrzeń
ograniczoną krawędziami

w pierwszym
nostalgiczna horyzontalność
z pionem pośrodku
przerwany pauzą bieli
na drugim
dominanta wertykalu
harmonizuje z ramą
gdzie brązowe odbarwienia
tworzą iluzję w biegu

zatrzymanych pojazdów
wszystko widziane z lotu ptaka
zmierzone i udokumentowane
ilość i jakość materii
barwa i otoczenie
tyle tego wszystkiego
ile koniecznie trzeba
by nie zakłócić w układzie miary
utrwalić
zatrzymane w migawce oka
piękno, które wzrusza
szokuje
i bawi

Telemach Pilitsidis

Romy Pilitsidis prostokątne harmonie

Doznania szczególne, niejednoznaczne, dotyczą muzycznego odbioru — brzmienia obrazów Romy Pilitsidis. O tym, co w obrazie oddycha i pulsuje w układzie statycznym, a podczas oglądania, zaczyna wciągać, uruchamiając wyobraźnię, wywołując wrażenie podobne do szumów, szeptów, cieni, rozgrywających się w monochromatycznych przestrzeniach, prostokątnego kadru. Wielkości pól prostokątnych wydobywanych z monochromatycznej, minimalistycznej architektury, charakteryzuje rozpytywanie się barwnych plam. Geometria kątów prostych, pionów i poziomów, zostaje w typowy dla abstrakcji kolorowych pól w duchu Marka Rothko czy Wojciecha Fangora, pozbawiona linearyzmu, uzyskując lekkość i wrażenie zawieszenia, co jest wynikiem dość monotonnego frontalizmu oglądanych układów.

W tej sytuacji rygorystyka prostokąta w jego Malewiczowskiej, Mondrianowskiej czy purystycznej konwencji, zostaje — jakby od środka — poddany zabiegom kreacyjnym: przecierkom, laserunkom, warstwom i ich śladom. Zostają wyzwolone „akordy”, które włączają się do całości kompozycji z zamiarem zharmonizowania. Z przeciwieństw wielkości, kontrastów ciemnych i jasnych pól, wydobywa się brzmienie charakteryzujące stylistykę malarstwa głogowskiej artystki.

Tak dzieje się w wielu kompozycjach Romy Pilitsidis z ostatnich lat. Zwróciłbym uwagę na obrazy: „Moje miejsce Wasza przestrzeń” z 2001 r., „Bez tytułu” z 2008 r., „Dyptyk. Bez tytułu” z 2009 r., „Z nutką różowego” z 2012 r., czy w strukturalnie nawiązująca do tkaniny praca „Materia tkaniny” z 2010 r. Obrazom, których powstanie jest zapewne częścią postawy kontemplacyjnej wobec tworzonej kompozycji, zostaje nadany materialno-duchowy byt, właściwy dziełom sztuki. Jest to malarstwo nowoczesne w tym sensie, że kontynuuje idee autonomii obrazu malarskiego, ale organizująca je myśl geometryczna, zwłaszcza fascynacja prostokątem, staje się nośnikiem treści metafizycznych. Przy wewnętrznym wyciszeniu, skupieniu obrazu Romy Pilitsidis zaczynają się otwierać, gotowe do dialogu z widzem, rozpoczyna się intymna odłona malarstwa, a synestezyjny odbiór łączy wizualną percepcję układów i barw z ich dźwiękową wersją. Ten awangardowy aspekt malarstwa ujawnił się u początków w twórczości pionierów abstrakcji: Konstantego Czurlanisa, Wassily Kandinskyego czy Františka Kupki.

Mocne akcenty prostokątne w zdecydowanych kolorach, niby światełka w oknach bloków czy fragmenty nocnego neonu indywidualizują poszczególne prace. Jednak spostrzeżenie — w systemie prostokątnego obrazowania — analogii z renesansową ideą obrazu jako oknem na rzeczywistość, wydaje się tutaj przydatna, zwłaszcza że metafora okna odpowiada spojrzeniu przez obraz do wnętrza skomplikowanego i niejednoznacznego, jakim jest dusza artysty.

Roma Pilitsidis' rectangular harmonies

Special, ambiguous experiences feel like a musical sensation — the sound of Roma Pilitsidis' paintings. Her pictures breathe and pulsate in a static system and when you look at them, they start to draw you in, trigger your imagination, create an impression of noise, whispers, shadows playing in monochromatic spaces in rectangular frames. The sizes of rectangular areas, evoked from monochromatic, minimalistic architecture, are characterized by the dissolution of colour scopes. In a way typical of the abstract colour scopes, reminding of Mark Rothko or Wojciech Fangor, the geometry of right angles, verticals and horizontals becomes devoid of linearism, thus gaining lightness and a sense of suspension, which results from a rather monotonous frontalism of viewed systems.

In this situation, the rigor of the rectangle in its purist convention or as understood by Malewicz or Mondrian, is - as if from the inside - subjected to creative activities: abrasion, glazing, layering and their traces. "Chords" are released and included in the whole of the composition with the intention of harmonizing it. From the contrasts of sizes and dark and bright areas, the sound characterizing the stylistics of Roma's painting emerges.

This happens in numerous recent compositions by Roma Pilitsidis. I would like to draw attention to the following paintings: "My Place Your Space" from 2001, "Untitled" from 2008, "Diptych. Untitled" from 2009, "With a Touch of Pink" from 2012 and "Materia of a Fabric" - work from 2010, structurally reminiscent of fabric. The pictures, whose creation is probably part of the contemplative attitude towards the created work, is given both material and spiritual being, characterizing works of art. It is modern painting in the sense that it continues the ideas of autonomy of paintings, but the geometric thought organizing it, especially the fascination with the rectangle, becomes the carrier of metaphysical content. With internal calmness and focus pictures by Roma Pilitsidis begin to open, ready for a dialogue with the viewer. An intimate face of painting gets revealed, and the synesthetic reception combines the visual perception of layouts and colours with their sound version. This avant-garde aspect of painting is visible in early works of the pioneers of abstraction: Konstaninas Čiurlionis, Wassily Kandinsky and František Kupka.

Strong rectangular accents in bold colours, like lights in the windows of blocks of flats or pieces of a night neon, individualize particular works. However, the observation — in the system of rectangular imaging — of the analogy with the Renaissance idea of the painting as a window on reality seems useful here, especially because the metaphor of the window corresponds to the look through the image into the intricate and ambiguous interior of the artist's soul.

Roger Piaskowski, March 2018

Bez tytułu — olej, płótno, 100 x 100 cm, 2008

 Przenikanie I, cykl — olej, płótno, 40 cm x 40 cm, 2017

Przenikanie IV, cykl — olej, płótno, 40 cm x 40 cm, 2017

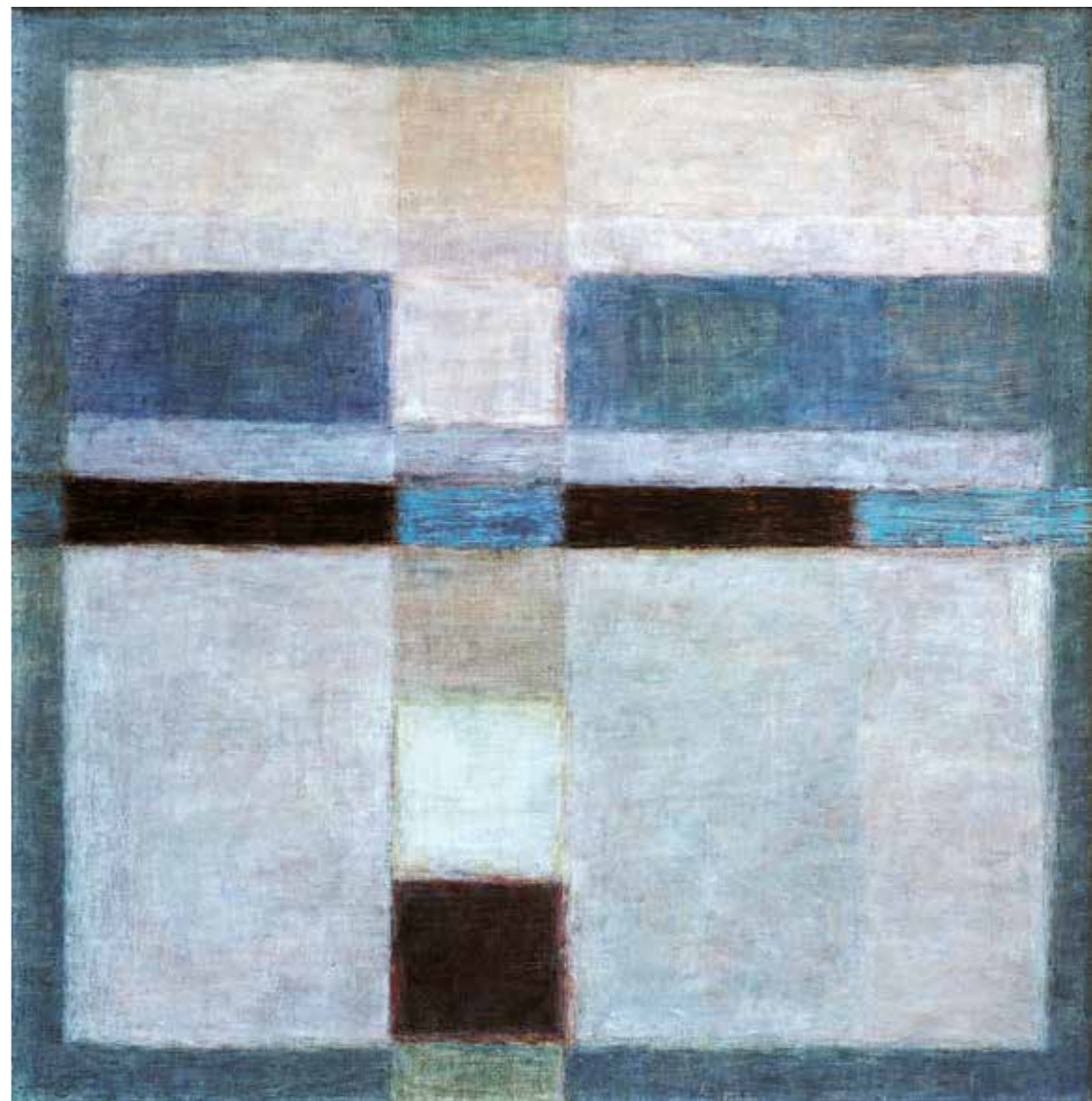

 cykl *Przenikanie* — olej, płótno, 4 x 40 cm x 40 cm, 2017

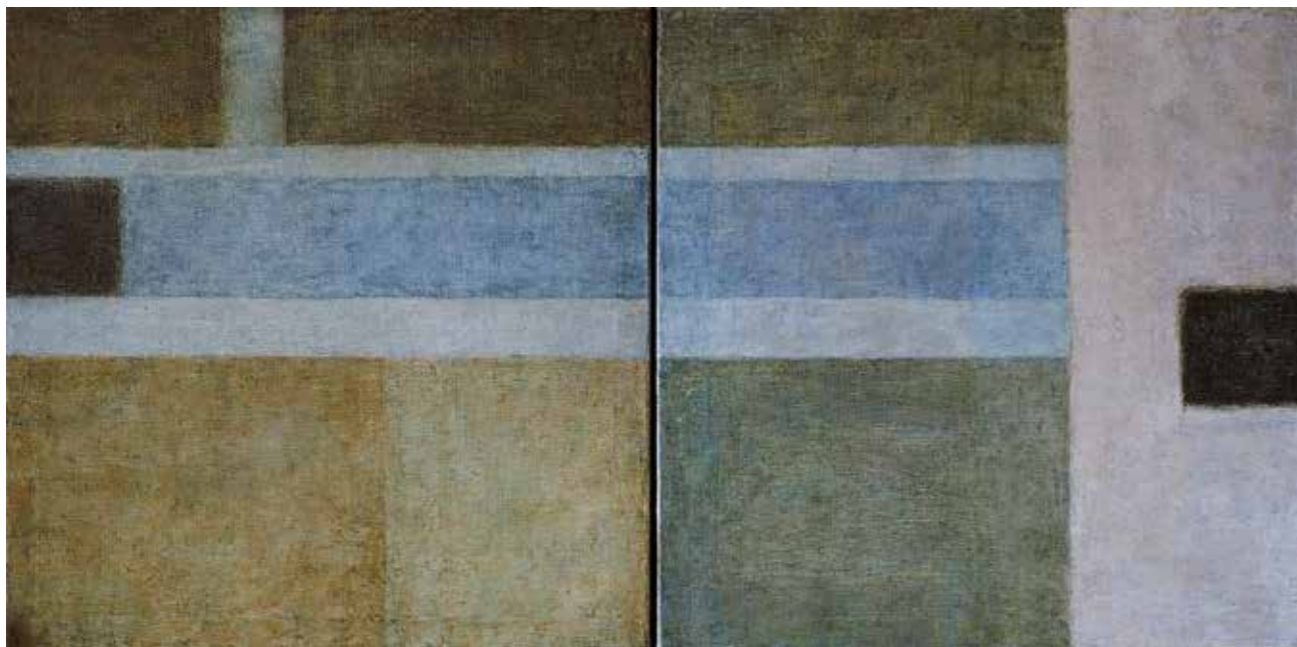
Stan obecny — olej, płótno, 100 x 100 cm, 2007

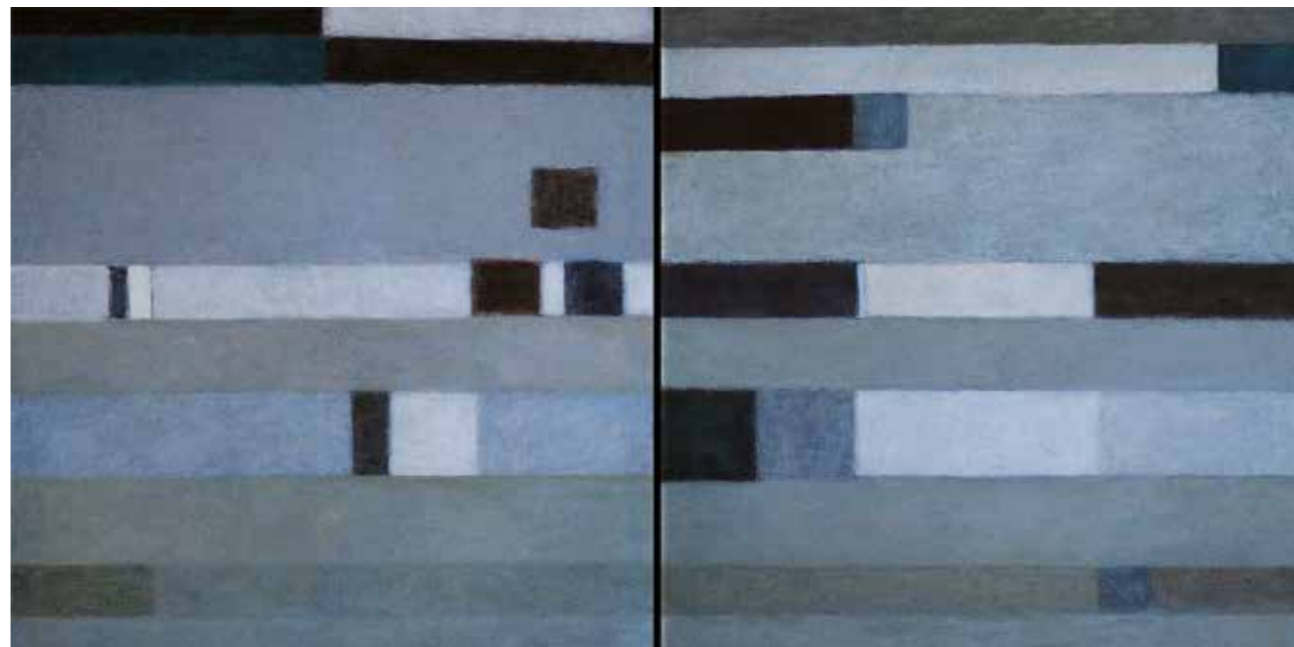
Wyśnione rytmy ciszy I — olej, płótno, 70 x 70 cm, 2018

Wyśnione rytmy ciszy II — olej, płótno, 70 x 70 cm, 2018

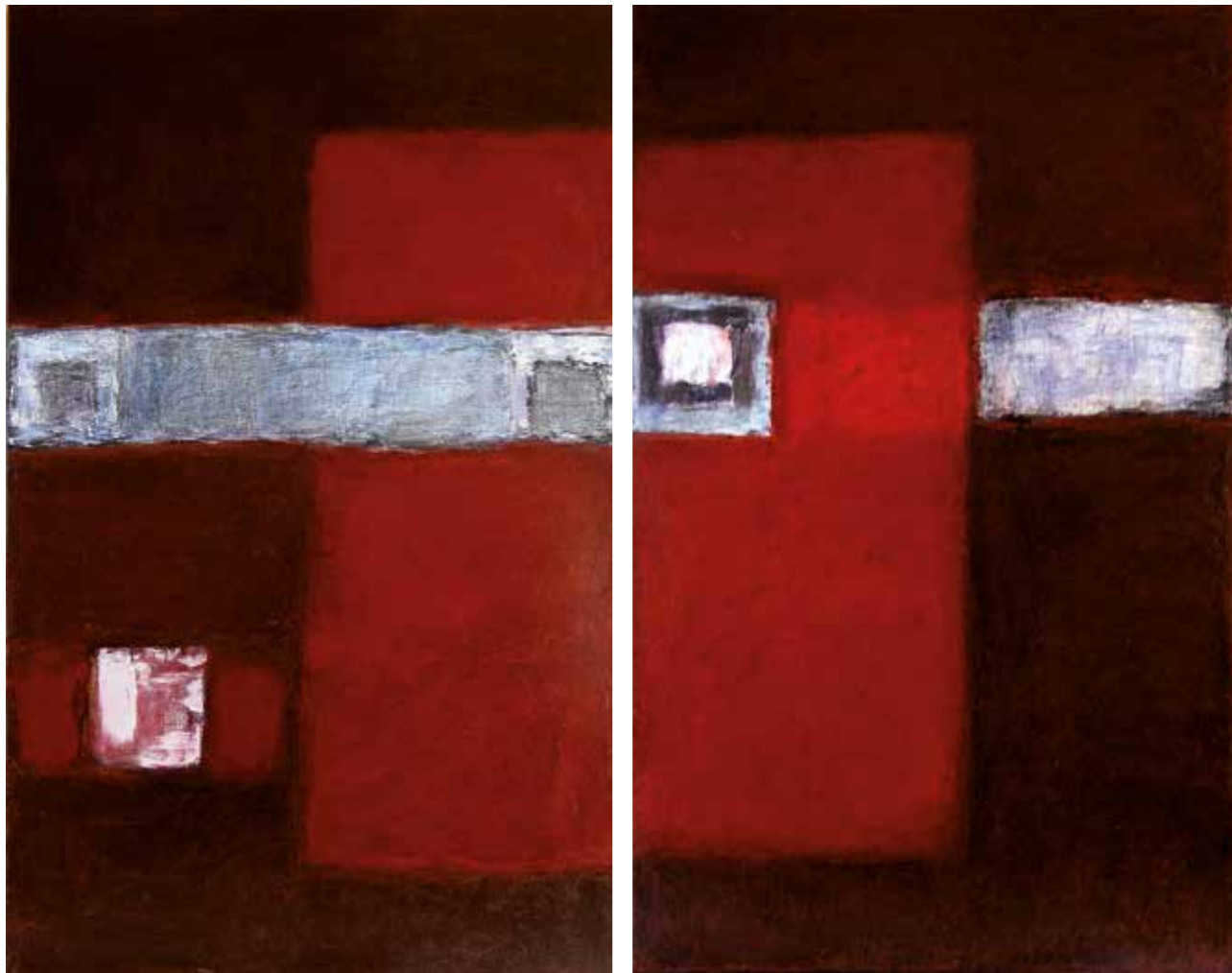

 Kompozycja 1 — dyptyk, olej, płótno, 2 x 60 x 60 cm, 2016

Kompozycja 2 — dyptyk, olej, płótno, 2 x 60 x 60 cm 2016

 Bez tytułu — dyptyk, olej, płótno, 2 x 110 x 70 cm, 2014

Bez tytułu — olej, płótno, 100 x 60 cm, 2009

 Stan obecny, październik — olej, płótno, 110 x 70 cm, 2009

Unifikacja Przestrzeni II — olej, płótno, 100 x 60 cm, 2015

Unifikacja przestrzeni I — olej, płótno, 100 x 60 cm, 2015

Urodziła się 20 września 1954 roku w Piławie Górnej (koło Dzierżoniowa). Od 1968 roku mieszka w Głogowie. W roku 1992 ukończyła dwuletnią Szkołę Sztuk Pięknych w Głogowie – Dyplom w Pracowni Malarstwa. Studia w latach 1994-99 w Instytucie Sztuki i Kultury Plastycznej Wyższej Szkoły Pedagogicznej w Zielonej Górze (obecnie Uniwersytet Zielonogórski). Dyplom w Pracowni Malarstwa prof. Jana Gawrona w 1999 roku. Od 1999 roku pracowała w Muzeum Archeologiczno-Historycznym w Głogowie, od 2000 r. na stanowisku kierownika Działu Sztuki a następnie na stanowisku kierownika Działu Organizacji Wystaw Wydawnictw i Promocji. Była również kustoszem i opiekunem kolekcji sztuki współczesnej. W roku 2003 ukończyła studia podyplomowe w zakresie muzealnictwa na Uniwersytecie Jagiellońskim w Krakowie. W latach 2003-08 prowadziła zajęcia dydaktyczne na Wydziale Artystycznym Uniwersytetu Zielonogórskiego.

Roma Pilitsidis was born on September 20, 1954 in Piława Górna (near Dzierżoniów). From 1968 she has been living in Głogów. In 1992 she graduated from the two-year School of Fine Arts in Głogów - Diploma in the Studio of Painting. Studies in the years 1994-99 at the Institute of Art and Artistic Education of the Higher Pedagogical School in Zielona Góra (currently the University of Zielona Góra). Diploma at the Painting Studio of Prof. Jan Gawron in 1999. From 1999 she worked at the Archaeological and Historical Museum in Głogów, from 2000 she was head of the Art Department and then - of the Department of Exhibition Organization, Publishing and Promotion. She was also the curator of the contemporary art collection. In 2003 she completed post-graduate studies in the field of museology at the Jagiellonian University in Kraków. In the years 2003-08 she lectured at the Faculty of Arts at the University of Zielona Góra.

Zrealizowała 27 wystaw indywidualnych, między innymi:
She has had 27 solo exhibitions, among them:

2018 – *Zamknięte w kwadracie/Closed in a Square* Galeria ZPAP „Pro Arte”, Zielona Góra; **2017** – *Malarstwo/Painting*, Galeria pod pocztową trąbką”, Gorzów Wielkopolski; **2015** – *Czerwony Niebieski/Red Blue* – Muzeum Archeologiczno-Historyczne, Głogów; **2014** – *Malarstwo/Painting*, Galeria ZPAP „Pro Arte”, Zielona Góra; **2013** – *Malarstwo/Painting*, Muzeum Lubuskie im. Jana Dekerta, Gorzów Wlkp.; *Malarstwo/Painting*, Galeria Sztuki/Art Gallery, Riesa, Niemcy/Germany; Galeria PIK, Ostrów Wlkp.; Galeria ZPAP „Pro Arte”, Zielona Góra; **2009** – *Mała retrospektywa/A Small Retrospective*, Muzeum Archeologiczno-Historyczne, Głogów; **2006** – *Malarstwo. Zamknięte w prostokącie/Painting. Closed in Rectangle*, Muzeum Regionalne, Jawor; Puławska Galeria Sztuki, Puławy, Centrum Sztuki Współczesnej „Solvay” Kraków, Galeria Sztuki, Łomża (**2005**); **2002** – *Historia pewnego prostokąta/A Story of a Certain Rectangle* – Galeria Sztuki, Legnica, Muzeum Archeologiczno-Historyczne, Głogów.

Prace prezentowała również na 64 wystawach zbiorowych w kraju i za granicą, między innymi:
She has presented her works at 64 collective exhibitions in Poland and abroad, among others at:

2018 – IX Międzynarodowa Wystawa „Art in Miniature” Majdan Art, Majdanpek, Serbia; 14 Międzynarodowe Biennale Miniatury Artystycznej Gornji Milanovac, Serbia; 40 a nawet 47 ... Jubileuszowa niezależność Galerii Sztuki, Legnica; „Salon Jesienny” BWA, Gorzów Wielkopolski; 9 Lessendra International Painting & Mixed Media Competition, Sofia, Bulgaria; **2017** – Salon Jesienny – BWA Zielona Góra; **2016** – 4 Triennale Polskiego Malarstwa Współczesnego Jesienne Konfrontacje, Rzeszów; 25 Festiwal Współczesnego Malarstwa Polskiego, Szczecin; **2015** – XXVII Wystawa Plastyki Zagłębia Miedziowego, Galeria Sztuki, Legnica; Sztuka Artysta Dzieło – Muzeum Lubuskie in Gorzów Wlkp.; **2013** – „Ambasadorowie Sztuki”, Międzynarodowa Wystawa Sztuki, ZPAP Warszawa; 24 Festiwal Współczesnego Malarstwa Polskiego, Szczecin; **2012** – Międzynarodowa Wystawa Miniatury Miniatury Artystycznej, Serbia; **2009** – APW Gallery 195 Christie St. Snite 200, New York, USA; **2007** – I Międzynarodowe Biennale Obrazu „Quadro Art 2007” – ZPAP Łódź; **2006** – „Drogi Twórcze”, Galerie Art Fabrik Wuppertal, Germany; XXV Wystawa Plastyki Zagłębia Miedziowego, Galeria Sztuki, Legnica; **2005** – „Art Silesia Presents” – Palagio di Parte Gwelfa, Florencia, Italy; I Międzynarodowe Biennale Miniatury Artystycznej – Ankara, Turkey; **2003** – 5 Biennale Małych Form Malarskich – Galeria Sztuki „Wozownia”, Toruń; Galeria Sztuki, Bad Ems, Germany; Galeria Sztuki Henin w Beaumont, France; **2002** – Galeria Memoires et Cultures, Lens, France; **2001** – XXIV Wystawa Plastyki Zagłębia Miedziowego, Galeria Sztuki, Legnica.

Dwukrotnie otrzymała Nagrodę Prezydenta Miasta Legnicy im. Bronisława Chyły w XXIV i XXV Wystawie Plastyki Zagłębia Miedziowego (2001, 2006), organizowanej przez Galerię Sztuki w Legnicy, a także Wyróżnienie Honorowe Dyrektora Galerii Sztuki w Legnicy w XXVII Wystawie Plastyki Zagłębia Miedziowego (2015).

Od 2011 r. jest członkiem Związku Polskich Artystów Plastyków.

Roma Pilitsidis received twice Bronisław Chyła Award of the President of Legnica City of in the 24th and 25th Exhibition of Copper Basin Art, organized by the Gallery of Art in Legnica (2001, 2006) as well as Honorable Mention of the Director of the Gallery of Art in 27th Exhibition of Copper Basin Art.

From 2011 she has been a member of the Association of Polish Visual Artists.

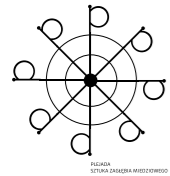
roma@pilitsidis.pl
www.pilitsidis.pl
mobile +48 722 398 971

Roma Pilitsidis

Galeria Sztuki
jest instytucją kultury
Miasta Legnica

PLEJADA to retrospektywny i aktualny przegląd sztuki i osobowości artystycznych Zagłębia Miedziowego od czasów powojennych do dziś. Celem tego wieloletniego cyklu wystaw jest upowszechnienie wiedzy o regionalnej sztuce współczesnej poprzez jej dokumentację, prezentację i włączenie w publiczny obieg informacji.

Wystawę *Przestrzenie równoległe* prezentowano
w Galerii Sztuki w Legnicy w dniach 1 marca — 14 kwietnia 2019 r.

GALERIA SZTUKI w LEGNICY

pl. Katedralny 1/1; 59-220 Legnica
tel. +48 76 862 06 94, 76 862 09 10;
fax 76 856 51 26; tel. +48 515 068 663
e-mail: galeria@galeria.legnica.pl
www.galeria.legnica.pl

Wydawca/Publisher: Galeria Sztuki w Legnicy/Gallery of Art in Legnica
Dyrektor/Director: Justyna Teodorczyk
Kurator/Curator: Dariusz Kawczyński
Wstęp/Introduction: Telemach Pilitsidis, Roger Piaskowski
Tłumaczenie/Translation: Anna Pietras
Opracowanie graficzne/Graphic design: Dariusz Kawczyński
Fotografie/Photos: Mikołaj Pilitsidis, Telemach Pilitsidis
Druk/Print: Jaks, Wrocław

© Copyright by Galeria Sztuki w Legnicy 2019

Wydanie pierwsze/First edition

ISBN: 978-83-65841-36-0

